

10.6.2026

Dnro 116/03.04.04.04.10/2025

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittaja Ossi Aho, Tampere

Päätös, josta valitetaan

Tampereen kaupunginvaltuuston päätös 16.12.2024 § 196

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että Tampereen Särkänniemi Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehdään enintään 25 700 000 euron sijoitukset. Ne sisältävät apporttina päätöksessä yksilöidyt viisi tonttia arvoltaan yhteensä 12 116 000 euroa ja rahana enintään 13 584 000 euroa. Vuoden 2025 talousarviota muutetaan päätöksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Päätöksen perusteluissa on todettu muun ohella, että valmistelussa on selvitetty valtiontukea koskevan sääntelyn vaikutukset sijoitukseen. Markkinaolosuhteita on selvitetty hankkimalla kahdelta ulkopuoliselta konsultilta arvio toimenpiteen markkinaehtoisuudesta. Konsultit ovat laatineet markkinataloustoimijatestit. Kummassakin päätöksen liitteenä olevassa lausunnossa on todettu, että toimenpidettä voidaan saatujen laskelmien perusteella pitää markkinaehtoisena ja sellaisena, jonka markkinataloustoimija vastaavanlaisessa tilanteessa toimiessaan voisi olla valmis tekemään. Markkinataloustoimijatesteihin nojaten voidaan todeta, että sijoitus voidaan katsoa hyväksyttäväksi huomioiden yhtiön hankkeen vaikutukset kaupungin elinvoimaan. Sijoitus on edellä todettujen selvitystenkin mukaisesti markkinaehtoinen eikä se sellaisenaan sisällä kiellettyä valtiontukea.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Aho on vaatinut valtuuston päätöksen kumoamista tai toissijaisesti asian palauttamista takaisin valtuustolle asian uudelleen valmistelua varten, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä sekä kaupungin velvoittamista korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa 700 euroa. Oikeudenkäyntikuluihin sisältyy oikeudenkäyntimaksu sekä korvaus valituksen tekemiseen käytetystä ajasta.

Valtuuston päätöksessä ei ole kaikilta osin otettu huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan mukaista valtiontukea koskevaa sääntelyä. Päätöksessä ei ole asianmukaisesti osoitettu, että se noudattaa markkinataloustoimijaperiaatetta. Päätöksestä ei riittävällä tavalla ilmene, kuinka markkinahintaisuus on varmistettu. Päätöksen perusteena käytetyissä sisäiseen korkokantaan ja nettonykyarvoon perustuvissa laskelmissa ei ole otettu huomioon riittävää herkkyyksianalyysia tai markkinariskien arviointia. Päätöksessä ei ole osoitettu, että sisäinen korkokanta ylittää komission määrittelemän diskonttokoron. Kaupunginvaltuusto ei ole esittänyt riittäviä perusteita, joiden vuoksi valtiontukisääntelyn soveltuminen olisi voitu poissulkea. Asiassa on katsottu, että kaupungin pääomasijoitus on markkinaehtoinen ja yksityinenkin sijoittaja voisi sellaisen tehdä. Väitteen tueksi ei ole esitetty mitään konkreettista, minkä vuoksi päätöksenteossa ei ole toimittu hallintolain 6 §:ssä edellytetyn huolellisuusvelvoitteen mukaisesti. Päätöksenteon lähtökohtana ovat olleet yhtiöiden esittämät tarpeet ilman, että asiassa olisi järjestetty avoin kilpailutus.

Omaisuuksien mahdollinen myynti alihintaan ilman perustelua tai vaihtoehtoisten liiketoimintamallien vertailua voi muodostaa harkintavallan ylityksen ja olla kuntalain vastaista. Asiassa esitetty riskianalyysi ei ole riittävän yksityiskohtainen ja realistinen. Mikään ei vaadi kaupunkia harjoittamaan tonttisijoittamista taikka hotelli- tai huvipuistotoimintaa, koska yksityiset toimijat voivat hoitaa näitä. Kunnan on vältettävä sellaisia päätöksiä, jotka sisältävät suuria taloudellisia riskejä tai kuormittavat kohtuuttomasti ympäristöä tai tulevia sukupolvia. Asiassa on ylitetty harkintavalta, koska siinä on otettu ylisuuri riski ja kasvatettu kaupungin velkaa. Päätöksen pohjana olevat laskelmat nojaavat heikosti perusteltuihin oletuksiin, mikä herättää kysymyksiä niiden luotettavuudesta ja päätöksen yhteensopivuudesta kunnan tehtävien kanssa. Yhtiön nykyiset taloudelliset tunnusluvut osoittavat, että yhtiö on vakaa mutta ei erityisen kannattava.

Kunnan tulee lain mukaan antaa riittävät tiedot merkittävistä hankkeista ja niiden kustannusvaikutuksista sekä päätöksistä kuntalaisille. Särkänniemen ja Mustalahden satamahankkeen kokonaiskustannuksista ei ole kerrottu kuntalaisille riittävästi valmistelun eikä päätöksenteon yhteydessä. Luottamushenkilöt eivät ole toimineet kunnan ja kuntalaisten edun mukaisesti. On epäselvää, ovatko päätöksentekoon vaikuttaneet salassa pidettävät asiakirjat olleet päättäjien käytössä. Valituksenalaisesta päätöksestä ei selkeästi ilmene, miten Tampereen kaupunki aikoo rahoittaa Särkänniemi Oy:n pääomituksen. Vaikutukset kuntalaisten verotukseen tai kaupungin velkaantumiseen jäävät epäselviksi.

Lisäksi valituksessa on todettu kaupunginhallituksen kokouksessaan 2.12.2024 käsittelemistä asiakirjoista muun ohella seuraavaa:

Tampereen Särkänniemi Oy:n toimittamissa talouslaskelmissa ei esitetä riittäviä perusteluita tulevaisuuden ennusteille. Kävijämäärien ja liikevaihdon kasvuodotukset ovat selvästi ylioptimisia ilman kattavaa skenaarioanalyysia. Moore Idman Oy:n ja Revisium Oy:n raportit sisältävät ristiriitaisuuksia. Niissä esitetyt diskonttokorot ja vertailukohdat eivät vastaa yleisesti

hyväksytyjä markkinakäytäntöjä. Matkailija- ja majoitustilastot eivät tue Särkänniemen kehittämishankkeen ylioptimisia ennusteita. Päätöksenteon perusteena olevat oletukset matkailun kasvusta ovat epärealistisia ja taloudellisesti perusteettomia.

Lausunnot ja selitykset

Kaupunginhallitus on lausunnossaan vaatinut valituksen hylkäämistä oikeudenkäyntikuluja koskevine vaatimuksineen ja todennut muun ohella, että apporttina luovutetuista tonteista on pyydetty arviot kahdelta riippumattomalta arvioitsijalta. Apporttiluovutusten markkina-arvoisuus on varmistettu tällä menettelyllä etukäteen. Tampereen kaupungin omistamien osakkeiden arvo on kasvanut luovutetun omaisuuden arvolla. Tampereen kaupungin oman harkinnan ja toimitettujen laskelmien lisäksi kaupunki on hankkinut kaksi Tampereen Särkänniemi Oy:stä ja toisistaan riippumatonta asiantuntijatoimijaa arvioimaan toimien markkinaehtoisuutta sekä tekemään komission valtiontuen käsitettä koskevassa tiedonannossa (2016/C 262/01) tarkoitetun markkinataloustoimijatestin. Kummankin selvityksen mukaisesti sijoitusta voidaan pitää riski-tuottoprofiililtaan positiivisena ja markkinaehtoisena. Eri päätösten perusteluissa sekä tilatuissa selvityksissä on riittävästi ja laajasti selvitetty valtiontukea koskevaa sääntelyä ja sen soveltumista nyt käsillä olevaan Tampereen kaupungin tekemään sijoitukseen. Jokaisella päätöksentekijällä on ollut oikeus saada kaikki asiaa koskevat tiedot ennen päätöksentekoa. Kaikki asiaan vaikuttavat asiakirjat ovat olleet päätöksentekijöille avoimia.

Aho on vaatinut, että hänelle luovutetaan myös kaupungin salassa pidettäviksi esittämät lausunnon liitteet. *Kaupunginhallitus* on antanut lausunnon mainitusta vaatimuksesta.

Aho on antanut selitykset kaupunginhallituksen ensin mainitusta lausunnosta ja hänelle myöhemmin luovutetuista lausunnon liitteistä sekä toimittanut lisäselvitystä. Selityksissä on todettu muun ohella, että maa-alueen arvon määrittämisessä ei ole käytetty avointa tarjouskilpailua, vaikka se on ensisijainen tapa osoittaa markkinaehtoisuus. Tontteja koskevien arviokirjojen perusteella on syytä epäillä, että kaupunki ei ole selvittänyt maaperän mahdollista pilaantumista. Maaperän pilaantuminen ja puhdistuskustannukset tulee lain mukaan ottaa huomioon maan markkina-arvoa määritettäessä. Tontin luovuttaminen apporttina ei ole Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjausten mukainen menettely. *Aho* on viitannut muun ohella hallintolain 31 ja 45 §:ään ja todennut, että asiakirjojen jättäminen pois kokousaineistosta on vakava laillisuuspuute. Päätöksenteko valtuustossa on perustunut osin asiakirjoihin, jotka on virheellisesti merkitty salassa pidettäviksi, ja osin aineistoon, jota ei ole merkitty kokousasiakirjoihin. Kysymyksessä on olennainen menettelyvirhe, jolla on ollut vaikutusta päätöksentekoon.

Välipäätökset

Hallinto-oikeus on 6.3.2025 antamallaan välipäätöksellä numero 454 kieltänyt kaupunginvaltuuston päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on hallinto-oikeudessa ratkaistu tai hallinto-oikeus sitä ennen toisin määrää.

Hallinto-oikeus on 4.9.2025 antamallaan välipäätöksellä numero 1687 tutkinut Ahon oikeudenkäyntiasiakirjojen luovuttamista koskevan vaatimuksen, päättänyt luovuttaa Aholle kaupunginhallituksen lausunnon liitteet 14, 16, 18, 20 ja 21 muilta kuin niiltä osin kuin Tampereen kaupunki on esittänyt asiakirjojen sisältävän yksityisenä liikesalaisuutena salassa pidettävää tietoa ja hylännyt vaatimuksen muilta osin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus ei tutki valitusperusteita, jotka koskevat asunto- ja maapolitiikan linjausten vastaista menettelyä sekä asiakirjojen virheellistä salassapitoa ja niiden merkitsemistä kokousasiakirjoihin.

Muilta osin hallinto-oikeus tutkii valituksen ja kumoaa kaupunginvaltuuston päätöksen.

Hallinto-oikeus velvoittaa Tampereen kaupungin suorittamaan Aholle korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista 390 euroa. Vaatimus hylätään enemmälti.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä. Aho on selityksissään esittänyt, että tonttien luovuttaminen apporttina ei ole ollut Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaista ja valtuuston päätös on virheellisessä järjestyksessä syntynyt myös sen vuoksi, että asian valmisteluaineistoa on virheellisesti merkitty salassa pidettäväksi eikä kaikkea aineistoa ole merkitty kokousasiakirjoihin. Kyseisiä uusia valitusperusteita ei ole esitetty valituksenalaisen päätöksen tiedoksisaannista alkaneen 30 päivän valitusajan kuluessa, joten ne on jätettävä myöhässä esitettyinä tutkimatta.

Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei

sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Saman sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämistä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 107 artiklan mukaan sovellu sisämarkkinoille, se aloittaa 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Euroopan komissio on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä antamassaan tiedonannossa antanut ohjeita markkinaehtojen mukaisuuden arviointitavoista.

Tiedonannon kohdan 97 mukaan silloin, kun transaktiota ei ole toteutettu tarjousmenettelyn kautta tai jos julkisyhteisöjen toimea ei toteuteta tasavertaisesti yksityisten toimijoiden toimien kanssa, tämä ei automaattisesti tarkoita sitä, että transaktio ei ole markkinaehtojen mukainen. Tällaisissa tapauksissa markkinaehtojen mukaisuutta voidaan silti arvioida i) vertailuanalyysin (englanniksi benchmarking) tai ii) muiden arviointimenetelmien avulla.

Tiedonannon kohdan 101 mukaan transaktion markkinaehtojen mukaisuus voidaan määrittää myös yleisesti hyväksytyyn vakiomuotoisen arviointimenetelmän perusteella. Tällaisen menetelmän on perustuttava käytettävissä oleviin objektiivisiin, todennettaviin ja luotettaviin tietoihin, joiden olisi oltava riittävän yksityiskohtaisia ja heijastettava taloudellista tilannetta sillä hetkellä, kun transaktiosta päätettiin, ottaen huomioon riskin suuruus ja tulevaisuuden odotukset. Riippuen transaktion arvosta arvioinnin luotettavuuden tueksi olisi tavallisesti tehtävä herkkyyshanalyysi, arvioitava eri liiketoimintaskenaarioita, valmisteltava vaihtoehtosuunnitelmia ja vertailtava tuloksia vaihtoehtoisilla arviointimenetelmillä.

Tiedonannon kohdan 102 mukaan yksi laajalti hyväksytty vakiomenetelmä, jolla (vuotuinen) sijoituksen tuotto voidaan määrittää, on sisäisen korkokannan laskeminen. Sijoituspäätöksen arviointiperustana voidaan käyttää myös netto nykyarvoa, jonka tulos vastaa useimmissa tapauksissa sisäistä korkokantaa. Jotta voidaan arvioida, toteutetaanko investointi markkinaehdoin, sijoituksen tuottoa on verrattava tavanomaiseen odotettuun markkinatuottoon. Tavanomainen odotettu tuotto (tai investointien pääomakustannukset) voidaan määrittellä keskimääräisenä odotettuna tuottona, jonka markkinat edellyttävät sijoituksesta yleisesti hyväksytyjen kriteerien, erityisesti investointiriskin, perusteella, ottaen huomioon yrityksen taloudellisen aseman ja alan, alueen tai maan erityispiirteet. Jos tätä tavanomaista tuottoa ei voida kohtuudella odottaa, silloin on todennäköistä, että investointia ei toteuteta markkinaehtojen mukaisesti. Yleisesti voidaan todeta, että mitä riskialttiimpi hanke on, sitä suurempaa tuottoa rahoituksen tarjoajat edellyttävät, toisin sanoen pääomakustannukset ovat korkeammat.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Unionin valtioneuvoston päätös sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset.

Tuen olemassaoloa arvioitaessa on muun ohella määritettävä, onko edunsaajayritys saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla. Tältä osin sovelletaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdettua niin kutsuttua yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta (tuomio asiassa C-124/10 P, komissio v. *Électricité de France*, EU:C:2012:318, 78 kohta). Tällöin julkisyhteisön sijoituksen markkinaehtoisuus määritetään arvioimalla, olisiko vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja tehnyt kyseisen sijoituksen samoissa olosuhteissa (tuomio asiassa C-305/89, komissio v. *Italia*, EU:C:1991:142, kohta 19). Tässä arvioinnissa ei oteta huomioon yhteiskunnallisia ja aluepoliittisia näkökohtia eikä muutenkaan julkisyhteisöön julkisen vallan käyttäjänä liittyviä etuja ja velvollisuuksia (tuomio asiassa 234/84, *Belgia v. komissio*, EU:C:1986:302, kohta 14 ja edellä mainittu tuomio asiassa C-124/10 P, kohta 79). Julkisyhteisön on epäselvässä tapauksessa kyettävä osoittamaan, että päätös kyseisen sijoituksen toteuttamisesta tehtiin sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka samankaltaisissa olosuhteissa rationaalisesti toimiva markkinataloustoimija olisi tehnyt määrittääkseen sijoituksen tulevan tuottavuuden (edellä mainittu tuomio asiassa C-124/10 P, kohdat 82–84).

Valtuuston päätöksen perustelujen ja kaupunginhallituksen lausunnon mukaan arvio sijoituksen markkinaehtoisuudesta on perustunut ainakin kahteen asiantuntijaselvitykseen.

Moore Idman Oy:n 11.11.2024 laatiman Särkänniemen alueen kehityshankkeen markkinataloustoimijatestin mukaan apporttina siirrettävien tonttien osalta ei ole laadittu taloudellista ennustelaskelmia, eikä Moore Idman Oy voi ottaa kantaa siihen, onko Tampereen kaupunki toiminut tai tulee se toimimaan markkinataloustoimijan tapaan kyseisessä transaktiossa. Raportista ilmenee, että 13 584 000 euron suuruinen rahana tehtävä sijoitus Tampereen Särkänniemi Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon kohdistuu investointikohteisiin ”Pysäköintilaitos”, ”Delfis ja palloiluhalli” ja ”Ravintolamaailma ja Näsinneulan jalusta”. Viimeksi mainitun investointikohteen osalta ei ole laadittu mitään taloudellisia ennustelaskelmia, joten raportin laatijat eivät voi kommentoida sen markkinaehtoisuutta. Raportissa esitetyn mukaan sen laatijoille on toimitettu investointikohteita ”Delfis ja palloiluhalli” ja ”Pysäköintilaitos” koskevat investointilaskelmat, joista ilmenee myös arvioitu diskontattu nettokykyarvo ja investointikohteen sisäinen korkokanta. Toimitetun aineiston oikeellisuus on toimeksiantajan vastuulla, eikä raportissa oteta kantaa siihen, onko sen pohjana oleva aineisto totuudenmukaista ja riippumatonta. Raportissa on todettu, että investoinnin nettonykyarvo vastaa investoinnin sisäistä korkokantaa eli tällöin johdon parhaan arvion mukaan investoinnin sisäinen korkokanta vastaa täsmälleen investoinnille asetettua tuottovaatimusta. Johtopäätöksenä raportissa on

todettu, että yhtiön johdon laatiman ja kohteen mahdolliselle rahoittajalle esitettyjen ennustelaskelmien mukaisesti kohde tuottaisi tulevaisuudessa sekä positiivisen kirjanpidollisen tuloksen että positiivista tilikausittaista kokonaiskassavirtaa heti ensimmäisestä toiminnallisesta tilikaudesta 1.1.–31.12.2026 lähtien. Edellisten perusteella ei voida tehdä johtopäätöstä, että investointikohde olisi täysin kannattamaton. Raportissa ei ole otettu kantaa siihen, onko asetettu tuottovaatimus asianmukainen. Raportin mukaan investointikohteen tuottovaatimus ei ole erityisen korkea, mikä ei viittaa erityisen korkean riskin sijoitukseen.

Revisium Oy:n 12.11.2024 markkinatalousperiaatteen noudattamisen tueksi laatiman raportin mukaan toimeksiannossa pyritään esittämään tiivis asiantuntijanäkemyksistä, millaisilla taustaoletuksilla yksityinen sijoittaja saattaisi tehdä vastaavanlaisen sijoituksen kohdeyhtiöön huomioiden soveltuvat tuotto-odotukset ja riskit. Raportti ei muodosta arviota siitä, mitä järkevästi toimiva markkinataloustoimija tekisi, vaan on täydentämässä huolellista suunnittelua, kun pyrkimyksenä on toteuttaa markkinaehtojen mukainen toimenpide. Raportin mukaan Särkänniemi on laatinut nettonykyarvolaskelmat Pysäköintihallin ja D-rakennuksen osalta. Suunnitellulla kaupungin rahoituksella toteutettava kokonaisuutta koskeva nettonykyarvolaskelma eli sisäisen korkokannan laskeminen lisäisi entisestään päätöksentekijän mahdollisuutta arvioida investoinnin markkinataloustoimija-periaatteen mukaisuutta. Korkokannan valinta, huomioiden hankkeen riskisyys ja eri skenaariot, ja korkokantaan liittyvä herkkyysanalyysi on perustuttava hyvin dokumentoituun tietoon. Sisäisen korkokannan näkökulmasta voidaan arvioida, että Tampereen kaupungin sijoituksen tuottaman sisäisen korkokannan tulisi lähtökohtaisesti ylittää komission määrittelemä diskonttokorko, jotta vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi tehnyt kyseisen sijoituksen samoissa olosuhteissa. Raportin päätelmänä on esitetty, että taloudellisesta näkökulmasta arvioiden pääomituksen voidaan katsoa olevan nettonykyarvoltaan positiivisen ennusteen toteutuessa sellainen, jonka markkinataloustoimija vastaavanlaisessa tilanteessa rationaalisesti toimiessaan voisi olla valmis tekemään huomioiden sisäiseen korkokantaan liittyvät vaatimukset.

Edellä esitetyn perusteella Moore Idman Oy:n arvion ulkopuolelle on jäänyt merkittävä osa valtuuston päättämästä yhteensä 25 700 000 euron arvoisesta sijoituksesta, eikä kyseinen arvio siten osoita, että sijoitusta kokonaisuudessaan olisi pidettävä markkinaehtoisena. Revisium Oy:n raportissa ei ole nimenomaisesti otettu kantaa siihen, onko valtuuston päättämää sijoitusta pidettävä markkinaehtoisena, vaan lähinnä esitetty, millä edellytyksin näin voidaan katsoa olevan. Kummassakaan arviossa ei ole otettu kantaa siihen, onko käytetty tuottovaatimus ollut asianmukainen, eikä muutoinkaan arvioitu, ovatko raporttien laatijoille toimitetut laskelmat luotettavia. Mainittuja laskelmia investointien nettonykyarvosta, sisäisestä korkokannasta ja tuottovaatimuksesta ei ole toimitettu hallinto-oikeudelle, eikä saadusta selvityksestä ilmene, että laskelmat olisivat olleet myöskään valtuutettujen käytettävissä. Ennen vastaavan suuruisen sijoituksen tekemistä yksityisen sijoittajan voidaan odottaa tutkivan perusteellisesti yrityksen

liiketoimintasuunnitelman ja oletukset, joihin tällaiset laskelmat perustuvat. Mainittuja raportteja ei näin ollen voida pitää riittävänä selvityksenä valtuuston päättämän toimenpiteen markkinaehtoisuudesta.

Hallinto-oikeudelle on lisäksi toimitettu Tampereen Särkänniemi Oy:tä ja sen konsernia koskevia taloudellisia ennustelaskelmia ja suunniteltuun hankkeeseen liittyvien riskien arvioinnit. Valtuuston päätöstä on perusteltu muun ohella sillä, että kehityshankkeen on arvioitu kasvattavan konsernin liikevaihtoa, liikevoittoa, tilikauden voittoa, taseen loppusummaa sekä sijoitetun ja oman pääoman prosentuaalista tuottoa. Yhtiö on esittänyt kehityshankkeen toteutumisen mahdollistavan noin 2–3 miljoonan euron vuotuisen osingonjaon. Asiassa esitetyistä selvityksistä ei kuitenkaan ilmene, että hankkeen odotettua tuottoa olisi asianmukaisesti vertailtu vaihtoehtoisten hankkeiden odotettuun tuottoon, kuten yksityisen sijoittajan voidaan olettaa tekevän. Tällaisen vertailun puuttuessa ei myöskään mainittujen ennusteiden perusteella voida tehdä luotettavaa päätelmää siitä, että yksityinen markkinataloustoimija olisi tehnyt vastaavan sijoituksen samoissa olosuhteissa. Edelleen valtuuston käytettävissä on ollut auktorisoitujen kiinteistöarvioijien laatimat arviokirjat luovutettavista tonteista. Kyseiset tontit on päätetty luovuttaa Tampereen Särkänniemi Oy:lle vastikkeettomana apporttina. Tällaisen toimenpiteen markkinaehtoisuuden arvioinnissa ratkaisevaa ei ole pelkästään kyseisten tonttien markkina-arvo vaan myös se, millaista tuottoa Tampereen kaupunki voi yhtiön omistajana odottaa apporttisijoitukselleen ja vastaako tuotto tavanomaista odotettua markkinatuottoa. Kun sijoituksen markkinaehtoisuutta ei joka tapauksessa voida pitää riittävällä tavalla selvitettyinä, ei asiassa ole tarpeen lausua siitä, onko yhtiön taloudellisia ennustelaskelmia taikka luovutettavien tonttien markkina-arvon selvittämistä pidettävä Ahon esittämällä tavalla puutteellisena.

Edellä todetun perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi tehnyt valtuuston käytettävissä olleen selvityksen perusteella kysymyksessä olevan sijoituksen samoissa olosuhteissa. Tämän johdosta myöskään unionin valtioneuvoston päätösten ja -säännösten soveltuvuutta ei voida sulkea pois toimenpiteen markkinaehtoisuuden perusteella.

Valtiontueksi katsottavan tuen on myös oltava valikoivaa ja vaikutettava siten tiettyjen yritysten ja niiden kilpailijoiden väliseen tasapainoon. Lisäksi tuella on oltava ainakin potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Tältä osin asiassa on arvioitava, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa ja toimiiko tuensaaja markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Kaupparekisteriotteen mukaan Tampereen Särkänniemi Oy:n toimialana on matkailuun ja elämysteollisuuteen perustuva liiketoiminta. Kysymyksessä on sellainen liiketoiminta, jota harjoittavat yritykset kilpailevat toisinaan myös muihin jäsenvaltioihin sijoittuneiden yritysten kanssa. Tampereen Särkänniemi Oy toimii siten markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

Edellä todetun perusteella on mahdollista, että valtuuston päätöksessä tarkoitettu sijoitus sisältää Euroopan unionin toiminnasta tehdystä

sopimuksessa tarkoitettua valtiontukea. Valtuuston päätöksestä ei ilmene, että päätöksen tekemistä varten olisi selvitetty asianmukaisesti ja riittävällä tavalla mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä, vaikka edellä selostetuilla perusteilla viranomaisen on ollut niin velvollinen tekemään. Mikäli kysymyksessä oleva rahoitusjärjestely sisältää valtiontukea, on tuesta ennen sen täytäntöönpanoa ilmoitettava komissiolle. Päätöstä tehtäessä ei myöskään ole noudatettu menettelyä, jota noudatettaessa ilmoitusvelvollisuutta ei ole. Valtuuston päätös on tämän vuoksi kumottava.

Päätöksen tultua kumotuksi valtiontukea koskevalla perusteella valituksessa esitetyistä muista perusteista ei ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

Asian lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos Aho joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Kun valtuuston päätös on Ahon valituksesta kumottu, ei häneltä peritä asiassa oikeudenkäyntimaksua eikä asiassa ole perustetta velvoittaa Tampereen kaupunkia korvaamaan oikeudenkäyntimaksusta johtuvia kuluja. Hallinto-oikeus on asian laatuun ja laajuuteen nähden arvioinut kohtuulliseksi korvaukseksi oikeudenkäynnistä aiheutuneesta työstä päätöslauselmasta ilmenevän määrän.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 momentti ja 95 § 1 ja 2 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Vilma Lehmonen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marianne Kivistö, Kaija Laitanen ja Vilma Lehmonen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös maksutta	Ossi Aho sähköpostitse
Jäljennös maksutta	Tampereen kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä Asiamies: johtava juristi Jyri Nuojua sähköpostitse

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/hameenlinnan-hallinto-oikeus/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen on julkaissut ilmoituksen päätöksestä yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päivä, jolloin asiakirja on vahvistettu vastaanotetuksi

Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jos hän ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa eikä hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)